

Nieuwsbrief ERF Updates

Nummer 17, 2022

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1934](#) 23-12-2022

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1836](#) 09-12-2022

[Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2022:1140](#) 02-12-2022

[Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2022:1094](#) 18-11-2022

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2022:10967](#) 20-12-2022

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2022:10916](#) 20-12-2022

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2022:10950](#) 20-12-2022

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2022:3495](#) 13-12-2022

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2022:4457](#) 08-12-2022

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2022:3473](#) 07-12-2022

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2022:10496](#) 06-12-2022

Rechtbank

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2022:14237](#) 21-12-2022

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2022:5443](#) 16-12-2022

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2022:10343](#) 14-12-2022

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2022:6927](#) 14-12-2022

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2022:3688](#) 08-12-2022

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2022:10101](#) 07-12-2022

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2022:6806](#) 07-12-2022

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2022:6812](#) 07-12-2022
[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2022:6943](#) 07-12-2022
[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2022:12823](#) 06-12-2022
[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2022:7503](#) 06-12-2022
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2022:10798](#) 06-12-2022
[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2022:12827](#) 30-11-2022
[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2022:9651](#) 30-11-2022
[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2022:9482](#) 29-11-2022
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2022:10620](#) 24-11-2022
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2022:10797](#) 24-11-2022
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2022:10796](#) 24-11-2022
[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2022:12608](#) 24-11-2022
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2022:10801](#) 23-11-2022
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2022:10237](#) 17-11-2022
[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2022:12009](#) 16-11-2022
[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2022:8886](#) 09-11-2022
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2022:10794](#) 08-11-2022
[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2022:8095](#) 19-10-2022
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2022:10057](#) 14-10-2022
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2022:10055](#) 28-09-2022

RECHTSPRAAK

Door zoon aan zichzelf gedane betalingen van de rekening van moeder moeten na haar overlijden worden terugbetaald aan haar nalatenschap nu van stilzwijgende instemming geen sprake is.

In deze zaak procederen twee dochters tegen hun broer inzake de nalatenschap van hun in 2020 overleden moeder. De zoon heeft tot 2018 de bankrekeningen van moeder beheerd en in 2013 € 5400 van moeder geleend (opeisbaar bij haar overlijden). In het testament van moeder wordt melding gemaakt van die lening, en is nadrukkelijk bepaald dat die moet worden terugbetaald aan de nalatenschap. Partijen verschillen vooral van mening over een aantal betalingen die de broer vanaf moeders bankrekening aan zichzelf heeft gedaan. De dochters stellen dat deze betalingen niet de instemming van moeder hadden en door de broer moeten worden terugbetaald. De broer stelt dat over alle betalingen overleg is gevoerd met moeder. De rechtbank overweegt dat zo'n vordering als die van de dochters (gegrond op onrechtmatig handelen, wanprestatie, onverschuldigde betaling of ongerechtvaardigde verrijking) alleen kan worden toegewezen als kan worden vastgesteld dat de overledene niet (stilzwijgend) heeft ingestemd met de betalingen. In casu staat vast dat moeder de betalingen niet op haar bankafschriften heeft gezien, zodat van stilzwijgend instemmen door niet-protesteren dan ook geen sprake is. Aangezien de dochters gemotiveerd hebben gesteld dat zonder overleg is betaald, ligt het op de weg van de broer om zijn standpunt goed te onderbouwen. De rechtbank meent dat de broer dat niet heeft gedaan, en is van oordeel is dat de broer alle bedragen moet vergoeden aan de nalatenschap.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 16-11-2022

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2022:12009

Zaaknummer: C/09/623822 / HA ZA 22-67

Rechters: J. Brandt

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Voorzieningenrechter concludeert dat erflaatster niet compos mentis was op het tijdstip van haar bekering tot de islam en wijst het gevorderde verbod op crematie en uitstrooiing van haar as op het speelveld van een voetbalstadion af.

Erflaatster heeft in 1996 in haar testament aangegeven dat het haar wens is dat haar stoffelijk overschot wordt gecremeerd. In 2007 heeft erflaatster toestemming gekregen van de voetbalclub waarvan zij fan is, om (een gedeelte) van haar as over het speelveld van het voetbalstadion uit te strooien. Eiser vordert dat de voorzieningenrechter de voor 29 november 2022 geplande crematie verbiedt. Ter onderbouwing van zijn vordering voert eiser aan dat erflaatster in juli 2022 tot de islam is bekeerd en crematie in strijd is met het geloof en de laatste wens van erflaatster. De gedaagden voeren als verweer aan dat moeder tijdens de bekering niet compos mentis was en conform haar wens moet worden gecremeerd. De voorzieningenrechter leidt uit de verklaring van de huisarts af dat moeder al in 2021 aan dementie leed en dat die in september 2022 als zeer ernstig werd aangemerkt. Ook het filmpje van de bekeringsplechtigheid wekt de indruk dat erflaatster geen idee lijkt te hebben wat ze zegt. Gesteld noch gebleken is dat erflaatster haar laatste wil bij testament heeft herroepen of na de ontvangst van de brief van de betaaldvoetbalorganisatie in 2007 een ondertekende andersluidende verklaring heeft gemaakt, of daar bij leven over heeft gesproken. Dit leidt tot de conclusie dat erflaatster ook nog tot aan haar overlijden gecremeerd wenste te worden. Ingevolge de hoofdregel van het dwingendrechtelijke bepaalde in artikelen 18 en 19 Wlb rust op de erfgenamen de plicht om die wens te respecteren. De vordering van eiser wordt afgewezen.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 29-11-2022

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2022:9482

Zaaknummer: C/03/311736/KG 22/439

Rechters: G.M. Drenth

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Erfgenamen worden als opvolgers onder algemene titel veroordeeld om een door de erflater gesloten koopovereenkomst na te komen.

Nadat de authenticiteit van de handtekening van erflater is vastgesteld, concludeert de rechtbank dat door erflater met eiser een koopovereenkomst is gesloten. Dat die overeenkomst niet alle gebruikelijke elementen bevatte, doet er niet aan af dat overeenstemming is bereikt over de hoofdzaken van de koopovereenkomst. Dit betekent dat de drie gedaagden – als rechtsopvolgers onder algemene titel van erflater – gehouden zijn om deze koopovereenkomst na te komen. Tevens constateert de rechter dat twee van de erfgenamen/gedaagden de koopovereenkomst niet zonder medewerking van de derde erfgenaam/gedaagde buitengerechtelijk konden ontbinden. De vordering van diezelfde twee gedaagden/erfgenamen tot veroordeling van de derde gedaagde/erfgenaam om mee te werken aan die ontbinding, wordt afgewezen.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 30-11-2022

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2022:9651

Zaaknummer: C/03/303685 HA ZA 22-164 en C/03/303761 / HA ZA 22/167

Rechters: G.M. Drenth

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De broer is na het overlijden van moeder geen rekening en verantwoording aan zijn zus verschuldigd ter zake van het al dan niet tijdens moeders leven door hem gevoerde beheer over haar vermogen.

Moeder is in 2020 overleden en heeft broer en zus als erfgenamen achtergelaten. De zus heeft tot 2018 de financiën van moeder geregeld. In de daarop volgende periode heeft de broer moeder geholpen. Na het overlijden heeft de broer haar uitvaart geregeld en werkzaamheden verricht ten behoeve van een snelle oplevering van moeders huurwoning. In maart 2021 vraagt de zus schriftelijk aan de broer om informatie met betrekking tot de financiën van moeder. Broer stelt voor dat de zus bij hem thuis de stukken inziet. In geschil is onder meer of de broer rekening en verantwoording moet afleggen over het al dan niet tijdens moeders leven door hem gevoerde beheer over haar vermogen. De broer betwist dat hij zoals zijn zus stelt het feitelijke beheer heeft gevoerd over het vermogen van moeder. Omdat moeder hem nooit heeft gevraagd om rekening en verantwoording af te leggen, is de zus daar volgens hem ook niet toe gerechtigd. De rechtbank is van oordeel dat de zus haar stelling onvoldoende heeft onderbouwd. De rechtbank merkt ook op dat zelfs als de broer wel het beheer zou hebben gevoerd, hij gehouden was om rekening en verantwoording af te leggen aan de moeder, en niet aan de zus. Voor zover de zus rekening en verantwoording van de broer vordert als deelgenoot over de periode ná het overlijden, heeft de broer hiertegenover gesteld dat hij dit heeft gedaan door het versturen van een overzicht met bijlagen. Daarmee heeft hij volgens de rechtbank voldaan aan zijn verplichting de behoorlijkheid van zijn handelingen te verantwoorden.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 28-09-2022

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2022:10055

Zaaknummer: 630282 HA ZA 21-1073

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Wegens het vermoeden van financieel misbruik en de twijfels omtrent de feitelijke wilsbekwaamheid van erflaatster ten tijde van het testen en het daarnaar uit te voeren onderzoek acht de voorzieningenrechter (ook in appèl) afgifte aan eisers van het notariële dossier van erflaatster noodzakelijk.

In eerste aanleg heeft de voorzieningenrechter (ECLI:NL:RBAMS:2022:6728, ERF 2022-0338) de vordering van eisers tot inzage/afgifte van delen van het notarieel dossier toegewezen. Redenen waren de zeer uitzonderlijke omstandigheden die zich in casu voordeden. Die omstandigheden maken dat het belang dat de waarheid aan het licht komt – ook ten aanzien van datgene dat aan de verschoningsgerechtigde is toevertrouwd – zwaarder weegt dan het verschoningsrecht (en de geheimhoudingsplicht) van de notaris. In de onderhavige zaak oordeelt het hof over het tegen deze beslissing door de notaris ingestelde appèl. Het hof volgt het oordeel in eerste aanleg dat sprake is van zeer bijzondere omstandigheden en bekrachtigt deels de veroordeling van de notaris om het dossier ter beschikking te stellen aan de onterfde familieleden en houdt in afwachting van een getuigenverhoor in de bodemzaak de zaak voor een deel aan.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 07-12-2022

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2022:3473

Zaaknummer: 200.319.263/01

Rechters: P.F.G.T. Hofmeijer-Rutten, E.E. van Tuyll van Serooskerken-Röell en H. Struik

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vorzieningenrechter wijst de door de erfgenamen gevorderde ontruiming van een woning door partner van hun overleden moeder toe.

Eiseressen zijn de dochters van hun in september 2022 overleden moeder X. In 2013 heeft X een relatie gekregen met Y [gedaagde]. Omdat Y volgens eiseressen zonder recht of titel in de woning verblijft, vorderen zij in kort geding een veroordeling tot ontruiming. Een bij voorlopige voorziening bevolen ontruiming is meestal een onomkeerbare maatregel, die slechts wordt uitgesproken als voldoende aannemelijk is dat de bodemrechter de betrokken persoon tot ontruiming zal veroordelen. Gedaagde Y is niet verschenen en heeft de vordering – die de voorzieningenrechter niet onrechtmatig of ongegrond voorkomt – dus niet weersproken. De voorzieningenrechter wijst de gevorderde ontruiming toe. Dat geldt niet voor de eveneens verzochte machtiging om de ontruiming zelf uit te voeren (met behulp van politie en justitie). Die vordering berust niet op de wet, aangezien artikel 556 lid 1 Rv voorschrijft dat een gedwongen ontruiming geschiedt door een deurwaarder.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 08-12-2022

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2022:3688

Zaaknummer: C/08/288024 / KG ZA 22-238

Rechters: R.F. van Aalst

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De Hoge Raad bevestigt (art. 81 RO) het oordeel van het hof dat eiser geen schuldeiser is van de nalatenschap (dan wel van de erfgenamen) en deswege niet-ontvankelijk is verklaard in zijn verzoek tot het benoemen door de rechtbank van een vereffenaar.

Gebruikmakend van artikel 81 RO bevestigt de Hoge Raad het oordeel van het hof (ECLI:NL:GHDHA:2021:2840) dat de rechtbank X op juiste gronden niet-ontvankelijk heeft verklaard in haar verzoek tot het ex artikel 4:203 BW benoemen van een vereffenaar in de nalatenschap van erflater. Het hof was van oordeel dat X geen schuldeiser was van de nalatenschap dan wel van de erfgenamen van erflater. Partijen hebben immers ter beslechting van alle geschillen een vaststellingsovereenkomst gesloten waarbij over en weer finale kwijting was verleend, zodat X vanaf dat moment niet meer kon worden aangemerkt als schuldeiser van de nalatenschap dan wel van de vereffenaars. Dat X in een andere procedure de geldigheid van de vaststellingsovereenkomst ter discussie stelde, maakte een en ander niet anders. Het hof volgde X dan ook niet waar zij stelde dat in de procedure over het benoemen van een vereffenaar (tevens) de rechtsgeldigheid van de vaststellingsovereenkomst aan de orde kwam.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-12-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1836

Zaaknummer: 22/01015

Rechters: T.H. Tanja-van den Broek, C.E. Du Perron, A.E.B. ter Heide, F.R. Salomons en K. Teuben

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Een na het overlijden van de dochter weggevallen PGB-budget vormt voor de zorgverlenende ouders geen gedeelde kosten levensonderhoud zodat geen vergoeding ex artikel 6:108 BW is verschuldigd.

Vader en moeder hebben drie kinderen onder wie een dochter X die ernstig gehandicapt is en aan wie een PGB is toegekend. De begeleiding van X vindt mede plaats door een in de ambulante zorg werkzame zzp'er. Tijdens die begeleiding vindt een ongeval plaats als gevolg waarvan dochter X overlijdt. In geschil is onder meer of jegens de zzp'er aanspraak kan worden gemaakt op schadevergoeding ex artikel 6:108 BW. De ouders stellen dat zij als gevolg van het overlijden levensonderhoud derven. Dochter X zou een bijdrage aan de gemeenschappelijke huishouding leveren doordat zij haar lichaam ter beschikking stelde om thuis te worden verzorgd, waarvoor de ouders een vergoeding ontvingen. Subsidiar stellen de ouders dat zij als gevolg van het overlijden niet meer voor X zorgen, het PGB-budget daarmee is vervallen en zij daardoor redelijkerwijs niet meer in hun levensonderhoud kunnen voorzien. De rechtbank gaat hier niet in mee en overweegt dat het bij beide stellingen in de kern om het weggevallen inkomsten van de ouders gaat en niet om een weggevallen bijdrage in de huishouding van X en dus geen schade in de zin van artikel 6:108 BW.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 30-11-2022

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2022:12827

Zaaknummer: C/09/625620 / HA ZA 22-195

Rechters: J. Brandt, P. Dondorp en D. van Dam

Advocaten: B.A. van Beest, Chr.H. van Dijk en M.F. Husebosch

RECHTSPRAAK

Rechter stelt de verdeling vast van een grotendeels verdeelde nalatenschap, wijst de gevorderde vergoeding voor het gebruik van een woning af en kent geen executeursloon toe aan de (gezamenlijke) executeur die de meeste werkzaamheden heeft verricht.

De in algehele gemeenschap van goederen met elkaar gehuwde moeder en vader zijn enkele dagen na elkaar (september) overleden. Door de in hun testamenten opgenomen 30-dage clause erfden zij niet van elkaar, en zijn hun kinderen (gedaagde [B] en eiser [A]) tezamen de erfgenamen in beide nalatenschappen. A en B zijn in beide nalatenschappen als executeur aangewezen en hebben beide nalatenschappen zuiver aanvaard. Met uitzondering van van enkele goederen hebben A en B een groot deel van de nalatenschappen al verdeeld. De nog te verdelen goederen zijn het restant van de inboedel, familiefoto's, familiebrieven/persoonlijke bescheiden, de (waarde van de) auto, het saldo van de ervenrekening, en afrekening van de door A voorgeschoten kosten van de nalatenschappen. De rechtbank stelt de verdeling van die goederen vast. Ter zake van het door A gevorderde executeursloon overweegt de rechtbank dat hierover niets in het testament is bepaald en dat de verstandhouding tussen A en B al vóór het overlijden niet goed was, en dat dit nadien niet is verbeterd. Het testamentaire verzoek om de taken gezamenlijk te verdelen, was dan ook moeilijk. In combinatie met de verschillende wijze waarop A en B de overlijdens verwerk(t)en maakte dit dat zij moeilijk gezamenlijk tot afwikkeling van de nalatenschappen konden komen. A heeft een groot deel van de taken op zich genomen en haar best gedaan om B daarbij te betrekken. B heeft zich minder actief opgesteld maar wel meegewerkt aan de afwikkeling, al hield hij liever een ander tempo aan. Er bestaat – zo de rechtbank – in deze omstandigheden onvoldoende aanleiding om aan A een executeursloon toe te kennen. De rechtbank wijst ook de vordering van A af tot het vaststellen van een gebruiksvergoeding (art. 3:169 BW) voor het gebruik door B van de tot de nalatenschappen behorende woning. A stelt dat B de woning heeft gebruikt met uitsluiting van haarzelf. Omdat B dit gemotiveerd betwist, moet A die stelling onderbouwen met concrete feiten en omstandigheden. Dat heeft A niet voldoende gedaan. Zo heeft zij niet gesteld dat zij B heeft verzocht of gesommeerd om haar de woning (ook) te laten gebruiken en dat B dit heeft geweigerd.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 07-12-2022

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2022:6943

Zaaknummer: C/13/717327 / HA ZA 22-382

Rechters: T.H. van Voorst Vader

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Oordeel van de procureur-generaal over de klachten inzake de uitleg van de termijn waarbinnen een opgelegd (sub)legaat op straffe van verval van makingen moet worden uitgevoerd.

Het betreft de conclusie van de P-G in de zaak (ECLI:NL:GHARL:2022:534/Erf 2022-0042) over de vraag binnen welke termijn de dochter het sublegaat moest hebben uitgevoerd, aangezien bij niet(-tijdige) nakomingen de makingen ten gunste van de dochter vervallen. Na uitleg over de strekking van de vervaltermijn (erflater beoogde een strakke termijn van zes maanden en geen zachte en onzekere termijn die gekoppeld was aan de waardevaststelling van (de certificaten van) de aandelen) concludeerde het hof anders dan de rechtbank dat de aandelen niet binnen de termijn zijn geleverd en dat de makingen aan de dochter zijn vervallen. De P-G concludeert dat alle tegen het oordeel van het hof ingediende klachten falen en het arrest in stand zou moeten blijven.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 18-11-2022

ECLI: ECLI:NL:PHR:2022:1094

Zaaknummer: 22/00805

Rechters: T. Hartlief

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Volgens de rechtbank is niet voldaan aan het schriftelijkheidsvereiste bij de consumentenkoop van woningen en is geen koop tussen erflaatster/moeder en dochter tot stand gekomen.

Verkort weergegeven zijn de feiten als volgt. Dochter bewoont de tot de nalatenschap behorende woning en stelt dat zij die woning van moeder heeft gekocht, hetgeen door een aantal van de andere erfgenamen wordt betwist. Hoewel de rechtbank uit de proceshouding van de dochter afleidt dat zij geen prijs meer stelt op toedeling van de woning, beoordeelt de rechtbank toch de in reconventie door de dochter ingestelde vorderingen aangezien de dochter deze niet heeft ingetrokken. Kort en goed is de rechtbank de mening toegedaan dat er geen koopovereenkomst tot stand is gekomen aangezien niet is voldaan aan het schriftelijkheidsvereiste bij de consumentenkoop van een woning. Ook was moeder niet de enig eigenaar van de woning en dus – volgens de rechtbank – niet zelfstandig bevoegd tot verkoop (na het overlijden van vader was moeder voor 10/18e eigenaar en waren de acht kinderen dat ieder voor 1/8^e). Tevens is van belang dat de executeurs tegen wie de dochter de vordering (mede) had ingesteld, niet langer in functie zijn. Bovendien meldt de rechtbank dat als zij dat wel (nog) zouden zijn geweest, de verkoop van de woning niet nodig was ter voldoening van de schulden van de nalatenschap als gevolg waarvan de executeurs onbevoegd waren om de woning mede namens de andere erven te leveren. De vordering in reconventie van de dochter wordt afgewezen. Ten aanzien van de vorderingen in conventie gelast de rechtbank de verkoop van de onroerende zaken en stelt de wijze waarop de verdeling van de roerende goederen moet plaatsvinden vast.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 07-12-2022

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2022:6812

Zaaknummer: C/05/390580 / HZ ZA 21-249

Rechters: D.T. Boks, M. Stempfer en M.M.K.J. Steketee

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank constateert dat bij de verkoop van een woning een bevoordeling heeft plaatsgevonden, maar dat wil niet zeggen dat daarmee sprake is van een in aanmerking te nemen gift als bedoeld in artikel 4:67 onder a BW.

X heeft in 2007 (tijdens leven) zijn woning onder voorbehoud van het recht van vruchtgebruik overgedragen aan zijn partner Y. Bij de transactie is uitgegaan van de fiscale waardebepaling van de SW 1956. In 2009 is geconstateerd dat het vruchtgebruik conform de vestigingsbepalingen is geëindigd omdat X de woning meer dan 30 dagen metterwoon heeft verlaten. X is overleden in 2019 en heeft zijn kinderen (eiseressen) onterfd en Y tot enig erfgenaam benoemd. Y is overleden in 2020 en heeft haar zoon Z (gedaagde) als enig erfgenaam en executeur achtergelaten. In geschil is de omvang van de legitieme vordering van eiseressen. De rechtbank oordeelt over het al dan niet nog steeds bestaan van een aantal leningen/vorderingen. Interessant is vooral de vraag of de koopsom in 2007 een reële tegenprestatie vormde voor de levering van de woning. In dat kader komt de rechtbank eerst met een aantal algemenere overwegingen waaronder dat het vervallen van het vruchtgebruik als gevolg van de metterwoonverklaring, mits er een reële prijs is betaald, in beginsel geen bevoordeling is. Verder overweegt de rechtbank dat de vervalmogelijkheid geacht wordt te zijn meegenomen in de waarde van het recht van vruchtgebruik en dat ook een metterwoonverklaring op zichzelf niet tot de conclusie leidt dat het voorbehouden recht geen waarde had. Uiteraard kunnen de concrete feiten tot een ander oordeel leiden. Als blijkt dat de metterwoonclausule bij de waardering geen rol heeft gespeeld, en in zoverre geen sprake was van een reële tegenprestatie, betekent dit niet dat het recht van vruchtgebruik in zijn geheel waardeloos was. Over het gebruik van de fiscale uitgangspunten bij de waardering overweegt de rechtbank dat dit gebruikelijk en algemeen aanvaard is, zij het dat wel bezien moet worden of de overeengekomen waarden reël zijn. Relevant is dat het recht van vruchtgebruik volgens de fiscale regels een maand later hoger zou zijn gewaardeerd en dat de metterwoonclausule niet bij de waardering is betrokken. Een redelijk handelend koper en een redelijk handelend verkoper hadden hiermee rekening gehouden en dus is Y beoordeeld bij de verkoop, maar daarmee is niet gezegd dat sprake is van een gift. Daarvoor moet X hebben bedoeld om Y ten koste van zijn eigen vermogen te verrijken. In dit geval kan in het midden blijven of erflater

deze bedoeling had. Nu de gestelde gift ruim vijf jaar voor het overlijden van X is gedaan, en dus niet onder artikel 4:67 sub e BW zou vallen, dient het immers te gaan om een gift die kennelijk is gedaan en aanvaard met het vooruitzicht dat daardoor legitimarissen worden benadeeld. Hiertoe is echter onvoldoende gesteld of gebleken. Het enkele feit dat bij de berekening van het recht van vruchtgebruik is uitgegaan van de leeftijdscategorie waarin erflater nog slechts een maand viel en dat geen correctie is toegepast voor de metterwoonclausule rechtvaardigt deze conclusie niet. Anders dan eiseressen betogen, rechtvaardigen de door hen gestelde feiten en omstandigheden niet het oordeel dat de verkoop van de woning aan Y onderdeel was van een samenstel van rechtshandelingen waarbij vermogen van X naar Y en gedaagde Z is overgeheveld.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 07-12-2022

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2022:6806

Zaaknummer: C/05/393758 / HZ ZA 21-326

Rechters: M. Stempfer

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Voorzieningenrechter verleent conform artikel 7:458a BW aan een door de onderfde dochter/eiseres genoemde medicus het recht op inzage (voor zover betreffende de door de rechter genoemde periode) in het medisch dossier van overledene.

Eiseres X is de dochter van de in 2020 overleden erflaatster die in haar in juni 2016 gemaakt testament de zus en halfbroer van X tot haar erfgenamen heeft benoemd. In 2021 is X een bodemprocedure gestart tot nietigverklaring/vernietiging van het testament op de grond dat erflaatster op het tijdstip van testen feitelijk wilsonbekwaam was. In onderhavige kortgedingprocedure vordert X inzage in het medisch dossier van erflaatster. Na het ter zake relevante wettelijk kader te hebben geschetst, verwijst de rechter naar het arrest van de Hoge Raad (ECLI:NL:HR:2016:2047) waarin is bepaald dat in de regel aan de stelplicht is voldaan als een voldoende onderbouwde medische verklaring wordt overgelegd die de stelling ter zake van het wilsgebrek ondersteunt volstaat. Daarmee is duidelijk dat het voldoende aannemelijk is dat het voor inzage vereiste zwaarwegend belang van X wordt geschaad als zij in de bodemprocedure geen medische verklaring ter zake van de wilsbekwaamheid van erflaatster over kan leggen. Om te kunnen oordelen of inzage in gegevens uit het medisch dossier van erflaatster ook noodzakelijk is voor de behartiging van het belang van X, is ten minste nodig dat sprake is van concrete aanwijzingen dat erflaatster ten tijde van het opstellen van het testament wilsonbekwaam was. Naar het oordeel van de voorzieningenrechter is ook aan dit vereiste voldaan. In de fase van testen gold hetgeen stond in de brief van de neuroloog aan de toenmalige huisarts van erflaatster, namelijk dat erflaatster al enkele maanden verward en gedesoriënteerd was. Uit de feiten – notaris deed geen onderzoek naar feitelijke wilsbekwaamheid van erflaatster, CIZ en ziekenhuis hebben geen bruikbare gegevens – leidt de rechter af dat ervan uit dient te worden gegaan dat de door X benodigde informatie niet op een andere wijze kan worden verkregen. Inzage in de gegevens is noodzakelijk voor de behartiging van het belang van X. De voorzieningenrechter beperkt de inzage tot de periode van 1 januari 2015 tot en met 30 juni 2016 en kent inzage toe aan een door X genoemde medicus.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 24-11-2022

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2022:12608

Zaaknummer: C/09/626343/ KG ZA 22/231

Rechters: T.F. Hesselink

Advocaten: J.W. Damstra, S.W. Autar-Matawlie en T.A.M. van Oosterhout

Wetsartikelen: 7:457 BW en 7:458a BW

RECHTSPRAAK

Ambtshalve ontslag als vereffenaar van uit ambt gezette notaris.

In 2013 is notaris A door de rechtbank benoemd tot vereffenaar in een nalatenschap. In oktober ontving de rechtbank bericht dat A uit het notarisambt is gezet en zijn protocol moet worden overgenomen. Dit is volgens de rechtbank een gewichtige reden als bedoeld in artikel 4:206 lid 5 BW om A amtsshalve als vereffenaar te ontslaan en een nieuwe vereffenaar te benoemen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 08-11-2022

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2022:10794

Zaaknummer: C/10/647107 / HA RK 22-1112

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Op verzoek van de hypotheekhouder benoemt de rechtbank een vereffenaar in de onbeheerde nalatenschap.

Hypotheekhouder verzoekt na het overlijden van erflater de rechtbank een vereffenaar te benoemen. De rechtbank overweegt dat de enig erfgenaam van erflater de nalatenschap van erflater niet beneficiair heeft aanvaard en dat de hypotheekhouder als belanghebbende kan worden aangemerkt. De hypotheekhouder heeft een hypothecaire geldlening verstrekt aan erflater en er is sprake van een betalingsachterstand. Ook laat de enig erfgenaam de nalatenschap, waaronder mede de woning van erflater, onbeheerd. De woning staat leeg, en de hypotheekhouder loopt het risico dat zijn hypothecaire geldlening niet volledig kan worden voldaan. Daarmee is voldaan aan de criteria van artikel 4:204 lid 1 sub a BW. Ook heeft de hypotheekhouder voldoende onderbouwd dat hij belang heeft bij de benoeming van een vereffenaar. De rechtbank heeft de enig erfgenaam gevraagd of hij verweer wil voeren tegen het verzoek. Hij heeft echter de aangetekende brief van de rechtbank geweigerd, zodat de rechtbank hem niet kan bereiken. Het verzoek om een vereffenaar te benoemen, wordt toegewezen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 24-11-2022

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2022:10796

Zaaknummer: C/10/646501 / HA RK 22-1073

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Op verzoek van de voormalig bewindvoerder over het vermogen van de overledene benoemt de rechtbank een vereffenaar in de onbeheerde nalatenschap.

Erflater is overleden met achterlating van drie broers/zussen als zijn naaste bloedverwanten. Onbekend is of zij de nalatenschap hebben aanvaard/verworpen, wel is duidelijk dat de nalatenschap thans onbeheerd is. Verzoekster is de voormalig meerderjarigenbewindvoerder over het vermogen van erflater en verzoekt de rechtbank om een vereffenaar te benoemen (art. 4:204 lid 1 onder a BW). De rechtbank meldt dat het bewind is beëindigd, maar verzoekster nog wel verplichtingen heeft (art. 1:448 lid 3 BW en art. 1:445 lid 1 BW). De broers/zussen hebben niet gereageerd op de vraag of zij verweer willen voeren tegen het verzoek, hetgeen reden is om het verzoek toe te wijzen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 24-11-2022

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2022:10797

Zaaknummer: C/10/646502 / HA RK 22-1074

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Op verzoek van de Staat benoemt de rechtbank een vereffenaar in de onbeheerde nalatenschap.

De Belastingdienst heeft de nalatenschap van erflater aangemeld bij de Staat als vermoedelijk onbeheerde nalatenschap. De Staat heeft gelet hierop de rechtbank verzocht om een vereffenaar te benoemen. Volgens de rechtbank is de Staat belanghebbende als bedoeld in artikel 4:204 lid 1 onder a BW. Immers, krachtens artikel 4:226 lid 1 BW moet – als de vereffening is voltooid en met een overschot is geëindigd – de vereffenaar de goederen aan de Staat afgeven als er geen erfgenamen zijn (c.q. niet bekend is of er erfgenamen zijn of wanneer erfgenamen niet bereid zijn de goederen in ontvangst te nemen). Er is voldoende grond om een vereffenaar te benoemen nu de nalatenschap niet is aanvaard en het onbekend is of er erfgenamen zijn. De nalatenschap is dus thans onbeheerd.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 06-12-2022

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2022:10798

Zaaknummer: C/10/647850 / HA RK 22-1164

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Teneinde de feitelijke wilsbekwaamheid van erflater te kunnen beoordelen, gelast de kantonrechter een voorlopig getuigenverhoor en roept de huisarts en de notaris op als getuigen.

Moeder is in 2021 overleden en heeft drie dagen voor haar overlijden over haar nalatenschap beschikt en daarbij haar twee kinderen tot bezwaarde erfgenamen benoemd en haar kleinzoons als verwachters. Een van de kinderen betwijfelt of moeder – bij wie in 2017 de diagnose alzheimer was gesteld – ten tijde van het testen feitelijk wilsbekwaam was en verzoekt de rechter om een voorlopig getuigenverhoor (art. 202 lid 1 Rv) te gelasten. De kantonrechter is van oordeel dat verzoeker voldoende belang heeft bij het verzoek. Hij kan met het voorlopig getuigenverhoor zijn standpunten dat zijn mede-erfgenaam de regie heeft gehad in het wijzigen van het testament en dat de notaris heeft verzuimd het stappenplan wilsbekwaamheid correct te doorlopen, mogelijk nader onderbouwen. Redenen waarom het verzoek wordt toegewezen en onder meer de notaris en de huisarts als getuigen worden opgeroepen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 14-10-2022

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2022:10057

Zaaknummer: 9844584 VZ VERZ 22-76

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank acht door de erflater gesloten koop nietig wegens strijd met de goede zeden, en constateert dat het object van die koop – een tractor – niet tot erflaters nalatenschap behoort.

In eerdere procedures heeft de rechtbank in juli 2021 beslist dat de tractor in de nalatenschap van erflater valt. Vervolgens is in augustus van datzelfde jaar verlot verleend voor conservatoir beslag tot afgifte van de tractor aan X BV als gerechtelijk bewaarder. Onderhavige procedure betreft de vordering van eiser [in conventie, verweerder in reconventie] in derdenverzet tot wijziging van het juli-vonnis. In geschil is derhalve of de tractor al dan niet tot erflaters nalatenschap behoort. De rechtbank acht de koopovereenkomst waarbij erflater de tractor van eiser zou hebben gekocht, nietig wegens strijd met de goede zeden omdat de bedoeling van de overeenkomst het ontduiken van omzetbelasting was. Wegens het ontbreken van een (afdoende) onderbouwing komt de rechtbank niet toe aan een oordeel over de vraag of de nietigheid de hele koopovereenkomst betreft of slechts het 'btw-deel' (dit laatste is mogelijk als het overblijvende deel, gelet op de inhoud en strekking van de gehele overeenkomst, niet in onverbreekelijk verband met het nietige deel staat). Uit het voorgaande volgt dat eiser eigenaar is geworden en gebleven van de tractor en dat deze niet tot erflaters nalatenschap behoort.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 07-12-2022

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2022:10101

Zaaknummer: C/03/296312 / HA ZA 21-463

Rechters: A.M. Koster-van der Linden

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Persoonlijke omstandigheden spelen geen rol bij het oordeel over de na het overlijden van de huurder ingestelde vordering tot voortzetting van de huur.

Inzake het verzoek van de dochter tot voortzetting van de huur van de door moeder gehuurde woning, overweegt de kantonrechter dat persoonlijke omstandigheden (het huis is altijd de verzamelplaats geweest voor de familie voor feest- en verjaardagen en er liggen veel dierbare herinneringen) niet mogen worden meegenomen in de beoordeling of het verzoek van de dochter wordt toegewezen. Omdat de dochter geen stukken in het geding heeft gebracht die de stelling onderbouwen dat zij sinds 2013 in de woning haar hoofdverblijf heeft en het bestaan van een duurzame gemeenschappelijke huishouding onvoldoende aannemelijk is, wijst de kantonrechter het verzoek af. Vanwege het maatschappelijk belang (het betreft een grote sociale huurwoning met vijf kamers waarvoor lange wachtrijen bestaan) wijst de kantonrechter de vordering van de verhuurder tot ontruiming toe (binnen twee maanden), hoewel op de vordering tot voortzetting van de huur niet onherroepelijk is beslist.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 06-12-2022

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2022:7503

Zaaknummer: 10071370 KK EXPL 22-521

Rechters: E.J. Otten

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Nalatenschapsvereffenaar niet-ontvankelijk in het door hem verzochte ontslag van de verffenaar van een ontbonden bv.

In 2014 is X overleden. X heeft zijn weduwe Y en vier van zijn kinderen als erfgenamen achtergelaten. De nalatenschap is beneficiair aanvaard. Een derde (Z) is uiteindelijk door de rechtbank benoemd tot verffenaar van de nalatenschap. Tot de nalatenschap van X behoren aandelen in Q BV. In 2017 is tot ontbinding van die vennootschap besloten en is Y ingeschreven als verffenaar. Thans verzoekt Z de rechter om conform artikel 2:23 lid 2 BW Y te ontslaan als vennootschappelijk verffenaar. Z wordt niet-ontvankelijk verklaard omdat Z geen (mede)verffenaar is van Q BV (art. 2:23 lid 5 BW). Omdat Y instemt met haar ontslag, ontslaat de rechtbank haar alsnog als vennootschappelijk verffenaar en benoemt in haar plaats een derde.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 17-11-2022

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2022:10237

Zaaknummer: C/15/331726 / HA RK 22-147

Rechters: S.M. Auwerda

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kantonrechter wijst het verzoek tot ontslag van de executeur en medebewindvoerder af: de executeurstaak was reeds volbracht en een slechte onderlinge verhouding is vooralsnog geen grond om het gezamenlijke bewindvoedersschap te beëindigen.

C is de minderjarige zoon geboren uit de in 2019 verbroken relatie tussen A en B. In oktober 2020 heeft A in zijn testament C tot enig erfgenaam benoemd en X tot executeur en afwikkelingsbewindvoerder. Verder heeft A een bewind over de verkrijging van C ingesteld waarbij B en X tezamen tot bewindvoerder zijn benoemd. In december 2020 is A overleden.

Na een door B ingediende klacht heeft de Kamer voor het Notariaat in november 2022 geoordeeld dat de betreffende notaris onzorgvuldig heeft gehandeld bij het beoordelen van de feitelijke wilsbekwaamheid van A. In mei 2022 is B een procedure gestart tot vernietiging c.q. nietigverklaring van het door A gemaakte testament. De mondelinge behandeling van die zaak staat gepland voor medio januari 2023.

In de onderhavige procedure verzoekt B ontslag van X als executeur en testamentair bewindvoerder. Het verzoek om X te ontslaan als executeur wordt bij gebrek aan belang afgewezen nu vast staat dat X zijn taak als executeur reeds heeft volbracht. Het verzoek tot ontslag van X als testamentair bewindvoerder baseert B op het niet voldoen door X aan de op hem rustende (informatie)verplichtingen en de verstoorde verstandhouding tussen X en B. De kantonrechter overweegt dat vooralsnog moet worden uitgegaan van de rechtsgeldigheid van het testament en dat uit de gang van zaken (waaronder de totstandkoming van het testament) onvoldoende concrete en ernstige feiten kunnen worden afgeleid om te komen tot het oordeel dat het bij B aanwezige wantrouwen het ontslag van X als (mede)bewindvoerder rechtvaardigt. Ook heeft B niet aannemelijk gemaakt dat X niet bereid zou zijn om de informatie te verschaffen. Dat B de informatie nog niet heeft, is volgens de kantonrechter eerder gelegen in miscommunicatie tussen B en X, dan aan onwil bij X. Bij dit alles komt dat X zich ter zitting bereid heeft verklaard om B de gevraagde informatie te verschaffen en antwoord te geven op B's vragen. Ook wijst de kantonrechter op de wil van A dat B en X gezamenlijk het bewind voeren en dat hieraan in een zaak als onderhavige niet zonder meer

mag worden voorbijgegaan. Bovendien is niet gebleken van concrete geschillen aangaande de uitvoering van het bewind. Tevens is niet aannemelijk dat de verstoring in de verhoudingen aan een adequate uitoefening van het gezamenlijke bewind in de weg staat en is niet denkbeeldig dat, gezien de getoonde bereidheid van X tot informatieverstopping, de onderlinge verhouding in de toekomst verbetert. Beide verzoeken worden afgewezen.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 24-11-2022

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2022:10620

Zaaknummer: EJ VERZ 22-199

Rechters: J.S. Reid

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kantonrechter stelt de omvang vast van de vorderingen uit hoofde van wettelijke verdeling en constateert dat van verbeurdverklaring onder meer wegens het ontbreken van een onverdeeldheid geen sprake kan zijn.

Erflater (A) is overleden in 2016 en heeft zijn drie kinderen (X, Y en Z) uit zijn eerste door echtscheiding geëindigde huwelijk alsmede zijn tweede echtgenote (B) als erfgenamen achtergelaten. A en B waren gehuwd met uitsluiting van iedere huwelijksvermogensrechtelijke gemeenschap. In zijn testament heeft A de wettelijke verdeling van toepassing verklaard en notaris Q tot executeur benoemd. In 2020 heeft Q een gerectificeerde rekening en verantwoording opgesteld. In onderhavige procedure vorderen de kinderen dat de kantonrechter ex artikel 4:15 BW de omvang van hun vorderingen op B vaststelt. Ook stellen zij dat B ex artikel 3:194 BW haar aandeel in een bankrekening heeft verbeurd. Volgens de kantonrechter is dit laatste om twee redenen niet het geval. Door de werking van de wettelijke verdeling is er géén onverdeeldheid ontstaan en dus zijn de kinderen geen deelgenoot in de zin van artikel 3:194 BW. Bovendien is niet gebleken dat B opzettelijk vermogensbestanddelen heeft verzwegen; dit mede gezien de complexiteit van het vermogen van A en het feit dat bedoelde rekening ook buiten het beeld bleef van Q die, als (oud-)notaris geacht mag worden expertise te hebben in het onderzoeken van opgevallende nalatenschappen.

Het tweede geschilpunt ziet op B's vermogensaanwas die tijdens het huwelijk heeft plaatsgevonden en waarvan de conclusie gerechtvaardigd is dat die afkomstig is van vermogensoverdrachten (door de wijziging van de tenaamstelling (in 2003) van bankrekeningen) door A aan B. De kantonrechter overweegt dat de huwelijksvoorwaarden niet in de weg stonden aan vermogensverschuiving tussen A en B. Tevens stelt de kantonrechter dat de (onverdeelde) helft van de saldi op de rekeningen op het tijdstip van A's overlijden aan zowel A als B toekwam, en dus ook tot A's nalatenschap. Hieruit volgt dat Q de vorderingen van de kinderen in grote lijnen goed heeft vastgesteld, maar niet geheel juist. Q had namelijk de en/of-rekeningen, waarop A als eerste werd genoemd tot zijn vermogen gerekend en de en/of-rekeningen waarop B als eerste werd genoemd, tot haar vermogen. Volgens de kantonrechter vloeit juist uit de vermenging van alle saldi voort dat A en B op het

moment van A's overlijden elk gerechtigd waren tot de helft van het totaal van de saldi van de rekeningen. Met inachtneming hiervan stelt de kantonrechter vervolgens de vorderingen vast.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 06-12-2022

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2022:12823

Zaaknummer: 9296351 RP VERZ 21-79545

Rechters: C.W.D. Bom

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Oordeel P-G over vraag of een erfgenaam recht heeft op stukken
waarnaar in de voordracht van de rechter-commissaris tot opheffing
van de vereffening van een nalatenschap wordt verwezen.***

Deze zaak gaat in de kern over de vraag of een erfgenaam recht heeft op de in de procedure tot opheffing van de vereffening van een nalatenschap bij de rechtbank overgelegde stukken, en zo ja, op welke stukken. Het hof heeft deze vraag beantwoord aan de hand van artikel 290 Rv en geoordeeld dat met de keuze om bepaalde bijlagen in het geding te brengen de vereffenaar respectievelijk de rechter-commissaris heeft bewerkstelligd dat deze bijlagen ter kennis van verweerder moeten worden gebracht. Dit oordeel wordt in het principale cassatieberoep door de vereffenaar bestreden evenals de afwijzing van het beroep van de vereffenaar op het gezag van gewijsde van een door de rechter-commissaris gegeven beslissing in de vereffeningprocedure. De P-G concludeert tot verwerpen van het principale beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 02-12-2022

ECLI: ECLI:NL:PHR:2022:1140

Zaaknummer: 22/00680

Rechters: E.M. Wesseling-van Gent

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ook in cassatie blijft de veroordeling van een erfgenaam tot het voldoen van de werkelijke proceskosten van de door hem in rechte betrokken vereffenaar in stand omdat sprake is van misbruik van procesrecht.

In de beneficiair aanvaarde nalatenschap van zijn in 2014 overleden moeder is erfgenaam X in 2016 in verzet gekomen tegen de uitdelingslijst opgesteld door de door de rechtbank benoemde vereffenaar. De kantonrechter heeft dit verzet destijds ongegrond verklaard, waarna X door het hof (ECLI:NL:GHSHE:2018:138) niet-ontvankelijk is verklaard in zijn hiertegen ingestelde hoger beroep. Het cassatieberoep tegen dit oordeel is door de Hoge Raad verworpen (ECLI:NL:HR:2018:2393). Na de uitspraak van het hof heeft de vereffenaar aan onder meer X geschreven dat de uitdelingslijst definitief is geworden. X merkt deze brief aan als een nieuwe rekening en verantwoording/slotuitdelingslijst en komt (opnieuw) in verzet tegen de finale afwikkeling van de nalatenschap. De kantonrechter en het hof (ECLI:NL:GHSHE:2022:79) verklaren X niet-ontvankelijk in dit verzoek. Het hof veroordeelt X tot vergoeding van de werkelijke proceskosten in hoger beroep van de vereffenaar. X gaat in cassatie. Het cassatieberoep tegen de niet-ontvankelijkheidsverklaring doet de Hoge Raad af met artikel 81 RO. Over de kostenveroordeling overweegt de Hoge Raad als volgt. De motivering van het hof om daartoe over te gaan is dat X een aantal kwesties opnieuw aan de orde heeft gesteld waarover in een eerdere procedure al onherroepelijk inhoudelijk was beslist. Bovendien was hoger beroep ingesteld tegen een beschikking van de kantonrechter, terwijl X wist dat hoger beroep was uitgesloten en uitsluitend cassatieberoep mogelijk was. Deze motivering van het hof is in het licht van de gedingstukken niet onbegrijpelijk. Het daarop gebaseerde oordeel van het hof dat onder deze omstandigheden het instellen van het hoger beroep in deze procedure misbruik van procesrecht oplevert, is verweven met waarderungen van feitelijke aard en is niet onbegrijpelijk of onvoldoende gemotiveerd.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 23-12-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1934

Zaaknummer: 22/01123

Rechters: H.M. Wattendorff, A.E.B. ter Heide en K. Teuben

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank wijst beroep op vernietigbaarheid van door erflaatster gesloten koopovereenkomst en door haar gedane schenkingen af.

Hoewel de vereffening van de beneficiair aanvaarde nalatenschap van erflaatster nog niet is voltooid, beoordeelt de rechtbank (onder verwijzing naar ECLI:NL:HR:2017:939) toch de verdelingsvordering van X [eiser in conventie/verweerder in reconventie]. Partijen zijn verdeeld over de waarde van de woning en over de hoogte van het saldo op een rekening waarvan uitgegaan dient te worden bij de verdeling. X stelt dat moet worden uitgegaan van de waarde van de woning conform het bedrag opgenomen in de (door het overlijden nog niet-uitgevoerde) overeenkomst waarbij hij de woning van erflaatster heeft gekocht. Y en Z [de verschenen gedaagden in conventie/eisers in reconventie] stellen dat erflaatster op het tijdstip van het sluiten van de koopovereenkomst niet in staat was haar wil te bepalen, dat de koopsom onwaarschijnlijk laag was en dat deze overeenkomst vernietigbaar is wegens misbruik van omstandigheden. De rechtbank overweegt dat uit de onderbouwing van de stelling van Y en Z onvoldoende is gebleken dat de koopovereenkomst is gesloten door een bijzondere omstandigheid in de zin van artikel 3:44 lid 4 BW. Zo wordt betwist of erflaatster daadwerkelijk een herseninfarct heeft gehad en betekent de diagnose dementie niet zonder meer dat iemand niet meer in staat is zijn wil te bepalen. Ook het feit dat uit haar in 1988 gemaakte testament blijkt dat erflaatster partijen gelijkt wenste te behandelen, kan niet worden afgeleid dat zij daar meer dan dertig jaren later (bij verkoop van de woning) mogelijk anders over is gaan denken of een reden had om de woning voor een relatief laag bedrag te verkopen. Het stond erflaatster vrij om de woning te verkopen voor een prijs die zij – kennelijk na ingewonnen advies en gebaseerd op de WOZ-waarde van het jaar ervoor – aanvaardbaar achtte. Dat de woning niet tijdens leven is overgedragen doet aan het voorgaande niet af, temeer nu X daarvoor een plausibele verklaring gaf. Ook het gegeven dat de notaris die betrokken is geweest bij het opstellen van de koopovereenkomst geen belemmeringen zag, speelt bij dit alles een rol. In het kader van het in de verdeling te betrekken saldo van de rekening stellen Y en Z dat dit hoger moet zijn. Y en Z baseren dit op het feit dat diverse door/namens erflaatster gedane schenkingen tot stand zijn gekomen door misbruik van omstandigheden en vernietigbaar zijn. In de verdeling moet dan ook volgens Y en Z worden uitgegaan van het na de vernietiging van de schenkingen (en terugbetaling

daarvan) hogere saldo op de rekening. De rechtbank overweegt dat op grond van artikel 7:176 BW de hoofdregel geldt dat als de schenker zich beroept op misbruik van omstandigheden, de bewijslast van het tegendeel rust bij de begiftigde. Gelet op jurisprudentie van de Hoge Raad (ECLI:NL:HR:BA8445) is het echter niet zo dat slechts in zeer uitzonderlijke omstandigheden van die bewijslastverdeling kan worden afgeweken. Bovendien blijft de stelplicht met betrekking tot het bestaan van de bijzondere omstandigheden, het causaal verband en het misbruik intussen op de schenker rusten. Mede in het licht van het gegeven dat bij dit alles niet al te hoge eisen mogen worden gesteld aan de (stellingen van de) schenker (concl. A-G Valk, ECLI:NL:PHR:2020:165 en HR 10 juli 2020, ECLI:NL:HR:2020:1240) – en onder soortgelijke overwegingen als gehanteerd bij de beoordeling van de koopprijs van de woning – concludeert de rechtbank dat er geen sprake was vernietigbare schenkingen.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 14-12-2022

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2022:6927

Zaaknummer: 405117

Rechters: M.M.K.J. Steketee

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hof veroordeelt geïntimeerden tot gedeeltelijke terugbetaling van de door hen ontvangen legitieme nu de berekening in appèl tot een lagere legitimaire massa leidt dan waartoe de rechtbank in eerste aanleg kwam.

Erflater X is overleden in 2011. Partijen zijn de kinderen van X. De dochters [geïntimeerden in appèl/eisers in eerste aanleg] zijn geboren uit erflaters eerste en door scheiding geëindigde huwelijk. De zonen [appellanten en gedaagden in eerste aanleg] zijn geboren uit erflaters tweede huwelijk. De tweede echtgenote is in 2017 overleden. X heeft in 1990 zijn zonen tot erfgenamen benoemd. De zonen hebben de nalatenschap beneficiair aanvaard en zijn vereffenaars. In 2013 hebben de dochters aanspraak gemaakt op hun legitieme portie. In 2020 heeft de rechtbank de zonen veroordeeld om in hun hoedanigheid van vereffenaars aan ieder van de dochters een bedrag van circa € 46.000 te voldoen. Na door de dochters gelegd executoriaal beslag zijn die vorderingen door de zonen betaald. In appèl wordt – onder meer – gevorderd dat het hof de vorderingen van de dochters alsnog afwijst en hen tot terugbetaling veroordeelt.

Het hof overweegt – evenals de rechtbank – dat de zonen in het verleden evident tekort zijn geschoten in hun inspanningsverplichting om als vereffenaars (met bekwame spoed) de vereiste informatie te verschaffen. De dochters hebben gedurende een aantal jaren na X's overlijden naar informatie moeten hengelen en kregen daarbij weinig uitsluitsel van echtgenote 2 en de zonen (zelfs na daartoe te zijn veroordeeld in een tussenvonnis van de rechtbank in 2018). Vervolgens beoordeelt het hof of en in hoeverre (de waarde van) een aantal tot de nalatenschap behorende objecten bij de berekening van de legitimaire massa moet worden betrokken. Het hof betreft nieuwe informatie bij de beoordeling en concludeert tot een andere – lagere – omvang van de legitimaire massa. Tevens is geen sprake van een door de dochters verondersteld quasilegaat. Het hof veroordeelt de dochters – onder meer – tot terugbetaling van hetgeen zij te veel hebben ontvangen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 20-12-2022

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2022:10950

Zaaknummer: 200.280.502

Rechters: M.L. van der Bel, R. Prakke-Nieuwenhuizen en S.C.P. Giesen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kantonrechter geeft geen machtiging om de nalatenschap te verwerpen namens de erfgenaam wier vermogen onder bewind staat.

Ter zake van de in een zorginstelling verblijvende zeventig jaar oude A is een meerderjarigenbewind ingesteld. A is de broer van erflater X en A's erfdeel in de nalatenschap van X bedraagt circa € 100.000. In hun hoedanigheid van bewindvoerders en wettelijk vertegenwoordigers van A verzoeken B en C de kantonrechter hun machtiging te verlenen om voor en namens A de nalatenschap van X te verwerpen. De kantonrechter is van oordeel dat niet is aangevoerd en niet is gebleken dat A er aantoonbaar beter van wordt als zijn mede-erfgenamen een groter bedrag erven uit de nalatenschap van zijn broer. En evenmin dat hij er beter van wordt als na zijn overlijden minder erfbelasting verschuldigd is. A wordt niet in zijn belangen geschaad door te erven. Het kan zo zijn dat A een hogere eigen bijdrage gaat betalen, maar dat is dan voor maximaal het bedrag dat hij erft, dus daarvan leidt hij geen nadeel. Door nu te erven, verhoogt het vermogen van A. En hoewel dat geen doel op zich is, heeft A er in tijden van onzekerheid (over onder meer regelingen van tegemoetkoming in kosten) zeker wel baat bij dat hij beschikt over een groter spaarvermogen. Die belangen wegen naar het oordeel van de kantonrechter op tegen de gevolgen van het erven zoals het betalen van (extra) erfbelasting bij het overlijden van A en het betalen van een hogere eigen bijdrage. De gevolgen zijn niet zodanig buitenproportioneel of onevenredig zwaar of onacceptabel dat er daardoor reden is af te zien van erfgenaamschap van A. In de afweging van belangen acht de kantonrechter het belang van A om te erven dus wel degelijk aanwezig en omdat daar ook geen onevenredig nadeel aan kleeft (en geen indirect te rechtvaardigen belangen zijn), levert de belangenafweging geen reden op voor toewijzing van het verzoek. De uitspraken waar B en C naar verwijzen (ECLI:NL:RBARN:2010:BN4409 en ECLI:NL:RBZWB:2014:1975) acht de kantonrechter niet maatstafgevend, en ze zijn ook onvoldoende vergelijkbaar. Door anders te beslissen gebruikt de kantonrechter zijn bevoegdheid om onafhankelijk te oordelen, passend in de heersende leer waarin erg terughoudend wordt omgegaan met de verwerping om andere redenen dan de reden van een negatieve nalatenschap.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 16-12-2022

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2022:5443

Zaaknummer: 10135560 EJ VERZ 22-489

Rechters: A.G.M.H. Bennenbroek

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Notaris handelt niet verwijtbaar door conform de wensen van beide ouders/erflaters niet te communiceren met de echtgenoot van beide erflaters dochter die in zijn hoedanigheid van advocaat bij de nalatenschappen is betrokken.

Erflater en erflaatster zijn in resp. juli en december 2020 overleden en de ouders van klaagster, dochter X. Een van de clausules in hun testamenten was naast een legaat aan X ter grootte van haar legitieme, de expliciete wens dat Y – de echtgenoot van dochter X – niet aanwezig is bij de gesprekken die de bij de afwikkeling van de nalatenschappen betrokken notarissen met X (zullen) voeren. Na het overlijden geeft X aan de notaris door dat echtgenoot Y in zijn hoedanigheid van advocaat haar belangen behartigt en haar vertegenwoordigt in beide nalatenschappen. Op de door de bij de nalatenschap betrokken notaris ingediende klacht dat Y daarmee zijn hoedanigheid van advocaat misbruikt, oordeelt de Raad van Discipline dat hoewel sprake is van een ongelukkige situatie, onvoldoende concreet is gemaakt op welke wijze Y in zijn rol van advocaat in casu de integriteit van de beroepsgroep exact heeft geschaad en wijst de klacht af. Over de door Y op zijn beurt ingediende klacht over de handelwijze van de notaris oordeelt het notariële tuchthof dat, gelet op de omstandigheden van het geval (de wensen van de erflaters en het advies van de deken) de notaris in redelijkheid kon beslissen dat zij niet met Y wilde communiceren. Datzelfde geldt voor het indienen van een klacht bij de Raad van Discipline door de notaris tegen Y. De notaris heeft dan ook niet onzorgvuldig gehandeld.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 13-12-2022

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2022:3495

Zaaknummer: 200.308.147/01 NOT

Rechters: A.D.R.M. Boumans, J.W.M. Tromp en J.L.G.M. Mertens

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hoewel de notaris afging op de door een andere notaris afgegeven verklaring van erfrecht, was toch onvoldoende onderzoek gedaan bij de overdracht door een executeur van een woning.

Een in 2017 overleden erflater heeft zijn weduwe A benoemd tot executeur. A heeft de benoeming aanvaard en de nalatenschap is door haar en de overige erfgenamen beneficiair aanvaard. Notaris X heeft in 2018 een verklaring van erfrecht afgegeven waaruit blijkt dat A zelfstandig bevoegd was tot beheer en beschikking over de nalatenschap. In 2018 heeft A een tot de nalatenschap behorend woonhuis verkocht aan B BV. In 2019 is een aanvulling daarop getekend waarbij C – de boekhouder en zaakwaarnemer van A – in de plaats trad van B BV. De koopovereenkomst en aanvulling zijn opgesteld door Y, een andere notaris. Bij de levering van de woning in mei 2019 is een groot deel van de koopsom schuldig gebleven. De concrete omstandigheden van de casus brengen de notariële tuchtrechter ertoe de door de klager ingediende klacht tegen notaris Y toe te wijzen. Y heeft in mei 2019 niet dan wel onvoldoende voldaan aan zijn onderzoeksplicht c.q. zijn zorgplicht ten opzichte van derden. Een notaris mag in beginsel uitgaan van de juistheid van een verklaring van erfrecht, tenzij zoals in casu, er voldoende aanleiding is om aan de juistheid daarvan te twijfelen. Relevant is volgens de tuchtkamer dat de nalatenschap beneficiair was aanvaard en dat Y bekend was met het feit dat A na het overlijden van erflater schulden heeft gemaakt. Mede gezien de door A afgegeven ruimschoots toereikend-verklaring had dit reden moeten zijn om navraag te doen. Hetzelfde geldt voor de voor A ongunstige condities van de transactie en C's hoedanigheid van boekhouder/zaakwaarnemer.

Instantie: Kamer voor het notariaat in het ressort Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 16-12-2022

ECLI: ECLI:NL:TNORARL:2022:49

Zaaknummer: C/05/403634 / KL RK 22-54

Rechters: A.E. Zweers, M.L. Trippenzee-Braaksma, H.R. Grievink, G. Venema en V. Oostra

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Volgens het hof zijn slechte verhoudingen geen reden voor ontslag van de executeurs; het hof vernietigt de beslissing van de kantonrechter.

Het hof vernietigt het in maart 2022 door de kantonrechter – onder meer wegens de verslechterde familieverhoudingen – verleende ontslag van de executeurs. Volgens het hof staat niet vast dat de executeurs hun taken niet naar behoren hebben uitgevoerd. Bovendien kunnen verstoorde verhoudingen (enkel) een gewichtige reden voor ontslag zijn als deze de uitvoering van de executele onmogelijk maken. Daarvan is in casu geen sprake omdat de executeurs ondanks de vertrouwensbreuk nog steeds in staat zijn om de nalatenschap af te wikkelen. Erflaatster heeft hen niet voor niets tot executeur benoemd. Dankzij de executeursbenoeming is voor de afwikkeling niet steeds de medewerking van alle deelgenoten nodig. Uiteraard dienen de executeurs bij het eind van hun beheer wel rekening en verantwoording af te leggen aan alle andere deelgenoten. Ten overvloede merkt het hof nog op dat, anders dan de rechtbank heeft overwogen, de executele nog lang niet is afgerond.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 20-12-2022

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2022:10916

Zaaknummer: 200.312.671

Rechters: J.H. Lieber, E. de Boer en S. Kuijpers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Conform verzoek vereffenaar en op voordracht van de rechter-commissaris heft de rechtbank de vereffening van de negatieve nalatenschap op.

De rechter-commissaris (na een daartoe strekkend verzoek van de vereffenaar) draagt aan de rechtbank voor om ex artikel 4:209 BW de opheffing van de vereffening te bevelen. De rechtbank acht genoegzaam aangetoond dat de baten onvoldoende zijn om de vereffeningskosten volledig te voldoen. Uit de rekening en verantwoording blijkt dat sprake is van een negatieve nalatenschap. De vereffenaar heeft aan de erfgenamen, de boedelnotaris en de voormalig vereffenaar een afschrift toegezonden van de gedeponeerde boedelbeschrijving en van de afgelegde rekening en verantwoording. Zij allen hebben ook de begeleidende brief aan de rechtbank ontvangen en schriftelijk verklaard daarvan kennis te hebben genomen en af te zien van het recht daarover te worden gehoord. Er is dus geen bezwaar tegen een formabehandeling van het opheffingsverzoek, dat dan ook wordt toegewezen.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 21-12-2022

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2022:14237

Zaaknummer: C/09/526980/ HA RK 17-74

Rechters: R.G.C. Veneman

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof concludeert tot vernietiging van een door erflater gesloten koopovereenkomst vanwege misbruik omstandigheden en niet wegens feitelijke wilsonbekwaamheid.

In 2014 hebben erflater en appellant een koopovereenkomst gesloten waarvan in eerste aanleg door de rechtbank is geoordeeld dat deze vernietigbaar is omdat bij erflater sprake was van feitelijke wilsonbekwaamheid. In appèl bevestigt het hof de vernietigbaarheid, zij het wegens misbruik van omstandigheden. Alvorens aan dit oordeel toe te komen wijst het hof de stelling af dat appellant niet-ontvankelijk is. De erven baseerden dit beroep op de eisen van een goede procesorde. Die brengen met zich dat een geschorste/geroyeerde procedure niet na onbeperkt lange tijd hervat kan worden. In casu heeft appellant meer dan een jaar laten verstrijken na een beschikking (inzake een verzocht voorlopig deskundigenbericht) voordat hij zijn memorie van grieven heeft genomen (ECL:NL:GHARL:2018:7498). Over de vernietigbaarheid en de geestestoestand van erflater overweegt het hof dat de erven niet hebben aangevoerd en onderbouwd dat door een medicus een geestesstoornis is vastgesteld zodat die stoornis geen vernietigingsgrond oplevert.

Vanwege de devolutieve werking van het hoger beroep toetst het hof ook de andere in eerste aanleg door de erven aangevoerde vernietigingsgronden, waaronder artikel 3:44 lid 1 en lid 4 BW en stelt vast dat in casu misbruik van omstandigheden kan worden aangenomen. Daarvoor was relevant dat bij erflater sprake was van een abnormale geestestoestand, onder meer blijkend uit het feit dat hij 25 jaar lang werkte bij een stichting die mensen met een beperking voorziet van werk en dagbesteding. De arts van de stichting meldt dat erflaters intelligentie minder geschikt of onvoldoende was. Ook vreesde erflater dat in verband met een conflict met een aannemer beslag zou worden gelegd. De lage koopprijs betekent bovendien dat de koopovereenkomst nadelig was voor erflater. Een en ander levert het bedoelde misbruik van omstandigheden op.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 06-12-2022

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2022:10496

Zaaknummer: 200.276.051/03

Rechters: O.E. Mulder, C. Koopman en R. Koolhoven

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Misbruik (tijdens leven) van volmacht is niet bewezen en de bij wege van eiswijziging/vermeerdering ingediende vordering tot het afleggen van rekening en verantwoording wordt niet toegestaan wegens strijd met de goede procesorde.

Na het overlijden van erflater X in 2014 is de wettelijke verdeling van kracht geworden. X laat als erfgenamen achter zijn echtgenote Y alsmede zijn vijf kinderen (waaronder eiseres en gedaagde 1). In 2016 overlijdt Y en laat achter als erfgenamen haar vier neven en nichten. De neven en nichten aanvaarden de nalatenschap beneficiair en geven een (boedel)volmacht aan eiseres. X en Y hebben tijdens leven een algehele volmacht verstrekt aan gedaagde 1 en gedaagde 2. In geschil is of gedaagden voor het overlijden van X en Y en zonder hun medeweten/toestemming gelden hebben opgenomen van hun bankrekening die niet aan X en Y ten goede zijn gekomen. Daarmee zouden gedaagden in strijd hebben gehandeld met de aan hen gegeven volmacht. Ook zou na het overlijden een creditcard zijn gebruikt en wordt aangevoerd dat gedaagden een auto op naam van hun zoon hebben gesteld. In een tussenvonnis is geoordeeld dat eiseres haar stelling onvoldoende heeft onderbouwd; reden waarom eiseres tot het bewijs van haar stellingen is toegelaten. Ter voldoening aan die opdracht heeft eiseres producties ingebracht en tevens als eisvermeerdering rekening en verantwoording gevorderd. De rechtbank is van oordeel dat een vermeerdering van eis in dit stadium van de procedure in strijd is met de goede procesorde. De procedure bevindt zich in het stadium van bewijslevering. De eiswijziging betreft een nieuwe vordering. Toelating van deze eiswijziging zal tot onredelijke vertraging van de procedure leiden. Omdat de gedaagden betwisten dat zij de geldopnames gedaan hebben, overweegt de rechtbank dat ook als hiervan wel wordt uitgegaan – en deze opnames inderdaad buiten aanwezigheid van X en Y zijn verricht – hieruit nog niet blijkt dat deze opnames zonder hun medeweten en toestemming zijn gedaan en/of niet aan hen ten goede zijn gekomen. Daarvoor is meer bewijs nodig, maar dat is niet geleverd. Ook blijft onduidelijk wie de betreffende creditcardbetalingen heeft verricht. Conform tussenvonnis resteert daarmee uitsluitend dat het ervoor moet worden gehouden dat gedaagden in strijd hebben gehandeld met hun volmacht door de auto van erflaterster aan hun zoon te geven. Gedaagden worden veroordeeld € 4.000 aan erflatersters nalatenschap te voldoen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 23-11-2022

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2022:10801

Zaaknummer: C/10/590383 / HA ZA 20-105

Rechters: G.A.F.M. Wouters

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kantonrechter wijst de eisvermeerdering af omdat deze mondeling is gedaan en oordeelt dat een vordering wegens vermeend onrechtmatig handelen door inboedelgoederen uit de boedel mee nemen/te ontvreemden, is verjaard.

In deze zaak komt de vraag aan bod of onrechtmatig is gehandeld door inboedelgoederen uit de boedel mee te nemen/te ontvreemden. Vooraleer de kantonrechter aan een inhoudelijk oordeel toekomt, wordt ingegaan op de eisvermeerdering zoals gedaan door de eiser (in conventie in de hoofdzaak) tijdens de mondelinge behandeling. Zolang geen eindvonnis is gewezen, kunnen de eis en gronden schriftelijk bij conclusie of akte ter rolle worden aangepast. Strijd met de eisen van een goede procesorde biedt een gedaagde of de rechter (ambtshalve) grond om deze buiten beschouwing te laten (art. 130 Rv). De eiswijziging in onderhavige zaak heeft mondeling plaatsgehad, reden om deze buiten beschouwing te laten. Eiser wordt ook niet via een verwijzing naar de rol daartoe alsnog in de gelegenheid gesteld. Niet gesteld of gebleken is dat eiser zijn eis niet in een eerder stadium van de procedure had kunnen vermeerderen. Bovendien veroorzaakt een verwijzing een zodanige vertraging dat sprake is van strijd met de goede procesorde. Ter zake van de stelling dat gedaagde inboedelgoederen van erflaatster zou hebben ontvreemd, althans dat deze zaken zonder instemming van de overige erfgenamen uit het appartement van erflaatster zijn meegenomen, en de schuld die daardoor wegens overbedeling is ontstaan door het ontvreemden en zich onrechtmatig toe-eigenen, oordeelt de kantonrechter als volgt. De rechtsvordering van eiser ziet op vergoeding van de schade aan de nalatenschapsboedel en vloeit voort uit onrechtmatige daad. Krachtens artikel 3:310 lid 1 BW verjaart deze vordering vijf jaren na bekendwording met de schade. Uit de feiten volgt dat dit laatste in december 2012 is gebeurd. Niet is duidelijk waarom de verjaringstermijn twintig jaar zou zijn. Nu ook niets is gesteld of gebleken omtrent een stuiting (art. 3:317 BW), wijst de kantonrechter de vordering af.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 19-10-2022

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2022:8095

Zaaknummer: 9494790 CV EXPL 21-4849

Rechters: G.M. Drenth

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hof volgt het oordeel van de kantonrechter niet dat de slechte familiale verhoudingen in casu afdoende reden zijn voor ontslag van de testamentaire bewindvoerder.

Erflaatster is overleden in 2020 en heeft haar twee kinderen tot enig erfgenaam benoemd en hun verkrijging onder bewind gesteld. Haar vader/opa heeft zijn benoeming tot executeur en bewindvoerder aanvaard. In mei 2022 heeft de kantonrechter het (namens) een van de erven ingediende verzoek tot ontslag wegens gewichtige reden van de testamentair bewindvoerder toegewezen (art. 4:164 lid 2 BW). Kort en goed meent de kantonrechter dat het bewind de familiale verhoudingen verstoort en dat de verantwoordingsfunctie in het geding komt, als blijkt dat opa hierin een afwachtende houding aanneemt en het zijn kleinkinderen vanwege die familiale verhoudingen niet lukt om in dat kader op hun strepen te staan. Voorbijgaand aan de testamentaire aanwijzing van oma als opvolgend executeur/bewindvoerder, benoemt de kantonrechter een derde. In appel oordeelt het hof dat er geen gewichtige redenen zijn om opa te ontslaan. Opa heeft weliswaar niet tijdig rekening en verantwoording afgelegd, maar heeft dit inmiddels wel gedaan en is voornemens dit te blijven doen. Het hof merkt hierbij op dat opa ook uit eigen beweging volledige informatie moeten geven. Ook vraagt het hof zich af of bepaalde keuzes van opa de beste zijn in het belang van de kleinkinderen, maar dit betekent nog niet meteen dat er sprake is van gewichtige redenen tot ontslag. Over de familiale verhoudingen overweegt het hof dat het overlijden van erflaatster een tragedie is en dat de zakelijke communicatie tussen opa, oma en de erfgenaam weliswaar moeizaam loopt, maar dat dit nog niet ertoe leidt dat er geen enkele communicatie plaatsvindt. Het is het hof gebleken dat de persoonlijke verhoudingen – gelukkig – nog goed zijn. Los daarvan levert een verstoorde verhouding (pas) gewichtige reden op als deze grotendeels is gebaseerd op concrete en objectieve feiten; enkel subjectieve belevingen zijn ontoereikend voor het verlenen van ontslag (ECLI:NL:GHARL:2022:3298).

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 08-12-2022

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2022:4457

Zaaknummer: 200.314.948_01

Rechters: S.M.A.M. Venhuizen, J.I.M.W. Bartelds en T. van Malssen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Er is geen grond voor de terugbetaling van een voor het overlijden van erflaatster ontvangen bedrag.

In 2020 is X overleden. In 2019 heeft X € 10.000 aan gedaagden overgemaakt. Eisers/erfgenamen van X vorderen thans terugbetaling van dit bedrag. Zij baseren hun vordering op de stelling dat X met de overboeking heeft beoogd dat er voldoende middelen zouden zijn om tot een waardige begrafenis te komen en dat gedaagden dat bedrag voor hem zouden beheren en zeker stellen. Naar het oordeel van de kantonrechter hebben eisers hun stelling onvoldoende onderbouwd. Uit het WhatsAppbericht waar eisers hun stelling mee onderbouwen, blijkt namelijk enkel dat X bedragen heeft overgemaakt en niet welke afspraken X zou hebben gemaakt met gedaagden. Onder verwijzing naar de Hoge Raad (ECLI:NL:HR:2017:2360) oordeelt de kantonrechter dat geen sprake is van misbruik van procesrecht/onrechtmatig handelen en wijst de vordering van gedaagden tot een veroordeling tot vergoeding van de volledige proceskosten af.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 09-11-2022

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2022:8886

Zaaknummer: 9892171 \ CV EXPL 22-2403

Rechters: G.M. Drenth

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Beroep van kleinzoon op voortzetting van de huur van door oma gehuurde woonwagenstandplaats wordt afgewezen wegens onvoldoende onderbouwing van het bestaan van een duurzame gemeenschappelijke huishouding.

Na het overlijden van oma vordert haar kleinzoon voortzetting van de huurovereenkomst van de door oma gehuurde standplaats voor de woonwagen waarin zij volgens de kleinzoon samen met hem een duurzame gemeenschappelijke huishouding voerde. Volgens de kleinzoon was sprake van financiële verwevenheid tussen hem en oma omdat zij beiden een gedeelte van de kosten droegen. Oma betaalde de huur waaraan de kleinzoon maandelijks (meestal contant) bijdroeg. Ook betaalde hij de boodschappen. Volgens het hof heeft de kleinzoon deze stellingen onvoldoende onderbouwd door middel van concrete en controleerbare feiten en omstandigheden. Hij heeft alleen een verklaring van zijn zus overgelegd die afgezet tegen de betwisting van verhuurder onvoldoende is. Ook de andere omstandigheden van deze casus wijzen in een andere richting.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 20-12-2022

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2022:10967

Zaaknummer: 200.302.199

Rechters: C. Hoogland, M.S.A. van Dam en R. Verkijk

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Vordering tot inzage in/afgifte van (een afschrift) van stukken
benodigd ter vaststelling van de legitimaire aanspraak toegewezen,
met uitzondering van van stukken die de legitimaris zelf (bij het
kadaster) kan opvragen.***

De door haar moeder/erflaatster onterfde dochter vordert ex artikel 843a Rv inzage en afschrift van diverse stukken, waaronder die ter zake van de verkoop door moeder van haar woning. Het vereiste rechtmatig belang bij de vordering blijkt uit de rechten van de dochter volgend uit onder meer artikel 4:78 jo. artikel 4:65 BW. Gedaagden betogen dat zij niet over alle gevraagde stukken beschikken. Dit verweer gaat niet op omdat de erven die ontbrekende stukken – in hun hoedanigheid van erfgenamen – wel tamelijk eenvoudig kunnen krijgen; bijvoorbeeld door deze op te vragen bij onder meer de destijds bij de overdracht betrokken notaris en makelaar. Wat betreft de akte van levering van de woning is de rechtbank van oordeel dat eiseres dit stuk zelf kan opvragen bij het kadaster.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 14-12-2022

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2022:10343

Zaaknummer: C/03/307197 / HA ZA 22-303

Rechters: T.A.J.M. Provaas

Wetsartikelen: